

Den Retspraksis, vi havde før Loven om Voldgift af 19. April 1907, viser ogsaa, at Voldgiftsvejen er den rette, idet denne tidligere Retspraksis i sine Virkninger i mangt og meget var uheldig, for ikke at sige ganske uretfærdig. Vi have fra den Tid Eksempler paa, at disse Tvistigheder medførte meget lange og meget kostbare Processer, der mange Gange vare saa langvarige, at de kostede Parterne langt, langt mere end det Dyr, Sagen drejede sig om, var værd. Med Hensyn til Hestehandler har man adskillige Eksempler paa, at vedkommende Handelsmand har ladet en Hest opstalde i en Kro eller Gæstgivergaard for Sælgerens Regning og givet sig til at føre Proces om Hesten, og at Processen har været i flere Aar, saa længe til denne Hest og flere Heste vare spiste op, inden der faldt en Afgørelse.

Saadanne Forhold vare ganske fortvivlede. Det var derfor kun naturligt, at Landbrugets Mænd ønskede en anden Ordning. Naar vi skulle have en anden Ordning, gælder det om, at de Tvistigheder, der opstaa ved den Slags Handler, Handler med levende Dyr, kunne blive afgjorte saa hurtigt som muligt, thi jo længere det varer, des større bliver Tabet. Dette Maal tror jeg vi naaede saa godt, som det overhovedet var muligt, ved Loven om Voldgift, som vi fik for 5 Aar siden. For mig er der ikke Spor af Tvivl om, efter de Erfaringer, jeg har gjort — og jeg har fulgt Lovens Virkninger saa godt det overhovedet var muligt —, at Loven som Helhed har virket godt og tilfredsstillende. Jeg tør forsikre ærede Medlemmer om, at Landbefolkningen navnlig i de Egne, hvor jeg er kendt, meget stærkt ønsker at beholde denne Lov. Nu, da Loven foreligger til Revision, er det Rigsdagens Sag at dømme om og tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorledes den har virket. Da vi for 5 Aar siden fik denne Lov, interesserede jeg mig som sagt meget stærkt for at faa den, fordi jeg var klar over, at de daværende Forhold vare meget uheldige og ret uholdbare, og som Følge deraf er det naturligt, at jeg har interesseret mig for at følge Lovens Virkninger. Jeg er da kommen til det Resultat, at den Vej, vi nu ere inde paa, er den rigtige Vej. Der er ingen anden Vej at gaa end den, man gik, nemlig til Voldgift og Voldgiftsdomstole, bestaaende af dygtige, praktiske Mænd, som have Kendskab til Bedømmelsen af disse Forhold. Det, som det kommer an paa, er netop, at vi faa praktiske Mænd, der ikke

alene have Forstand paa Handel, men ogsaa have Forstand paa at bedømme Værdien af de Dyr, Sagen drejer sig om, eller rettere de Fejl, vedkommende Dyr have, saa de kunne bedømme, hvor meget det forringer vedkommende Dyrs Værdi. Det ville vistnok hverken Jurister eller Sagførere kunne bedømme, der er ingen, der kan dømme rigtigt og korrekt derom, undtagen dygtige og praktiske Mænd. Der kan selvfølgelig altid paavises uheldige Domme og Afgørelser; det er givet, at hvor der er saa mange Hundrede forskellige Sager, kan der let paavises Tilfælde, hvor Valget af Dommere maaske har været mindre heldigt; men jeg hævder bestemt, at det er ikke Regelen. Som Regel have Voldgiftsmændene sikkert magtet Opgaven og magtet den ret tilfredsstillende. I den Retskreds, jeg har mest Kedskab til, nemlig den, hvori jeg bor, have vi en meget forstaaende og meget dygtig Formand; vi have i de 5 Aar, der nu ere gaaede, haft flere Hundrede Sager, men det har kun været i meget faa Tilfælde, at Formanden eller Voldgiftsmændene have behøvet at afsige nogen Kendelse; i det langt, langt overvejende Antal Tilfælde er det lykkedes Voldgiftsmændene at faa Parterne forligte, og det mener jeg er noget, der vejer. Det er Idealet at faa Parterne forligte, thi saa er Sagen afgjort, og paa den Maade vil Tabet altid blive det mindste.

Efter det, jeg her har anført, vil man kunne forstaa, at jeg meget stærkt ønsker at beholde Loven om Voldgift. Som sagt, de Erfaringer, jeg har fra de 5 Aar, der ere gaaede, tale stærkt for, at vi bør opretholde det gode Princip, vi ere komne ind paa. Jeg vil derfor rette en hjertelig Tak til den højtærede Justitsminister; jeg er ham meget taknemmelig for, at han ved at fremsætte dette Lovforslag har bevaret Lovens Princip. Jeg kunde godt være med til at faa Lovens Gyldighed forlænget uden Tidsbegrænsning og uden Forandring, fordi dens Virkninger, som sagt, i de første 5 Aar som Regel have været tilfredsstillende; og der er ingen Tvivl om, at naar Befolkningen mere og mere vænnes til denne Form, og Voldgiftsmændene mere og mere faa praktisk Kendskab til Forholdene, blive de ogsaa dygtigere til deres Hverv. Jeg kunde altsaa godt være med til at forlænge Loven ganske uden Forandring; men jeg vil heller ikke modsætte mig, at der bliver foretaget enkelte Forandringer. Jeg har saaledes ikke noget mod den Ændring, der er foreslaaet til § 5, og som gaar ud paa, at Parterne under visse Be-